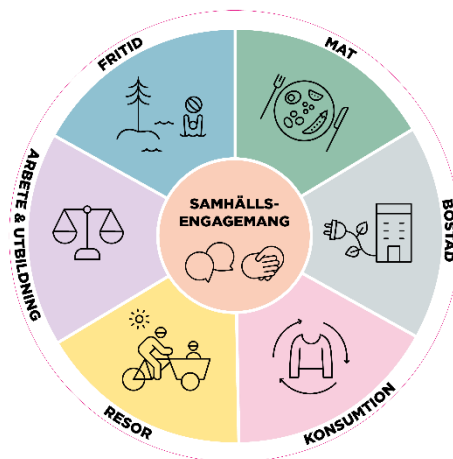

Strategi: Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart

Hur vi lever våra liv påverkar vår hälsa, miljö och klimat och samhället i stort. Strategin ”Vi skapar förutsättningar för att leva hållbart” verkar för att stadens invånare och besökare ska kunna göra hållbara val inom planetens gränser. Det handlar om alla delar av vår konsumtion och livsstil vilket illustreras genom livsstilshjulet: mat, bostad, konsumtion, resor, arbete och utbildning, fritid och samhällsengagemang.

Kommunen kan stötta detta på olika sätt genom policyutveckling, stadsplanering, utveckling av service och tjänster, men också förståelsen av att det också är en beteendeförändring och inre omställning som behöver ske. Lösningarna behöver samskapas med externa aktörer, inte minst invånarna själva.

”Livsstilshjulet” illustrerar byggstenar som påverkar hållbarhet inom konsumtion och livsstil

Mål och inriktning

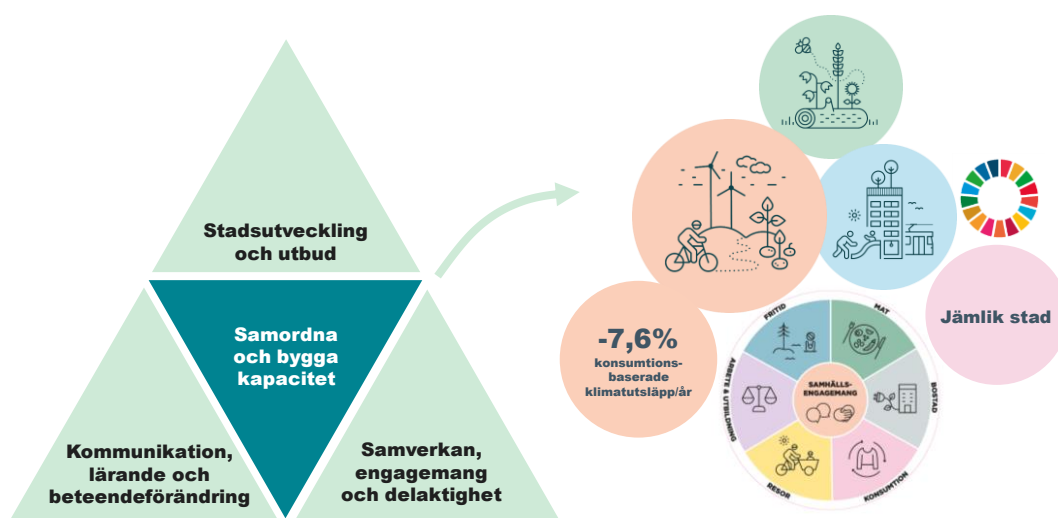
Strategi Leva hållbart verkar i första hand för miljö- och klimatprogrammets mål ”Ett klimatavtryck nära noll”. Samtidigt påverkar invånarnas konsumtion och livsstil även målen om hög biologisk mångfald och hälsosam livsmiljö. Dessutom har den kopplingar till avfallsplanen och programmet jämlik stad. Strategin bidrar till:

- Göteborg har ett klimatavtryck nära noll, inklusive indikatorn att konsumtionsutsläppen behöver minska med 7,6 procent per år fram till 2030.
- Göteborg har en hög biologisk mångfald
- Göteborgarna har en hälsosam livsmiljö
- Göteborgs Stads avfallsplan 2021 - 2030
- Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026

Privat konsumtion står för cirka 60 procent av de totala konsumtionsbaserade klimatutsläppen i Sverige. Göteborgarna har, i ett globalt perspektiv, höga utsläpp från sin konsumtion. Samtidigt finns det betydande skillnader i klimatavtryck mellan invånare i olika delar av staden. Socioekonomiskt starka områden i Göteborg har upp till tre gånger så höga konsumtionsutsläpp som andra områden och i många fall har hushållen där större möjligheter att dels göra aktiva val för att minska sin miljö och klimatpåverkan, dels att

göra klimatanpassningar av bostad i takt med klimatförändringarnas effekter i form av extremväder som skyfall och värmeböljor.

För att nå miljö- och klimatmålen är det därför viktigt att integrera ett inkluderings- och rättviseperspektiv i omställningen och att staden kommunicerar och skapar möjligheter för alla göteborgare att delta i omställningen utifrån sina förutsättningar. Strategin har identifierat tre strategiska inriktningar och utvecklingsområden som tillsammans bidrar till att öka förutsättningarna att kunna leva hållbart i Göteborg enligt nedan figur. Arbete i dessa fokusområden bidrar till att öka förutsättningarna i livsstilshjulet samt nå stadens miljö- och klimatmål och jämlikhetsmål. I mitten av illustrationen syns strategisamordningens stödprocess som driver framfart i de tre områdena.

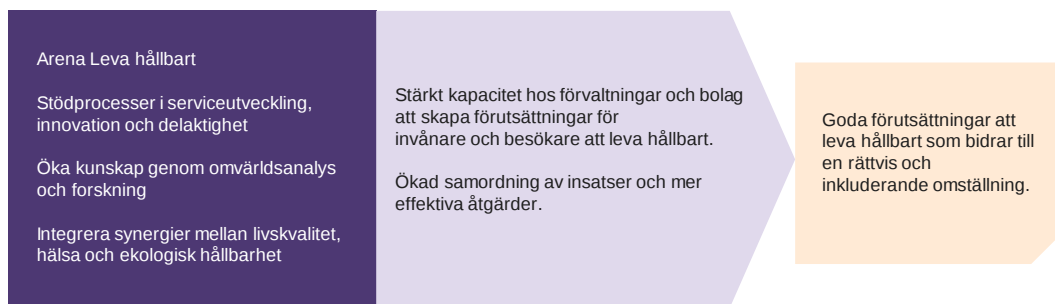

Övergripande inriktningar och mål för strategi Leva hållbart, vilka bidrar till miljö- och klimatprogrammets tre huvudmål, underlättar för hållbart liv enligt livsstilshjulet samt bidrar till jämlik stad och Agenda 2030.

Samordna och bygga kapacitet

Många faktorer påverkar varför dagens konsumtion och vårt sätt att leva inte sker inom de planetära gränserna. Strategin arbetar på olika sätt med att bygga kapacitet genom att öka förståelsen för komplexiteten kring Leva hållbart, bland annat genom samverkansplattformen Arena Leva hållbart. Strategin driver olika stödprocesser inom innovation och delaktighet för att främja nya arbetssätt. Strategin verkar också för att ta tillvara synergier genom att knyta ihop miljö- och klimatfrågor med välbefinnande, social hållbarhet och en jämlik stad.

För att kunna initiera effektiva åtgärder är en viktig del i strategiarbetet att samverka med akademien och ta del av den senaste forskningen inom området. Göteborgs Stad ingår bland annat som partner i Sveriges största forskningsprogram inom hållbar konsumtion, Mistra Sustainable Consumption,). Under 2024 har tre nya projekt inom området cirkulär ekonomi med koppling till invånarna kommit på plats, där Göteborgs Stad genom olika förvaltningar och bolag ingår som partner eller i referensgrupp.

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen "Samordna och bygga kapacitet"

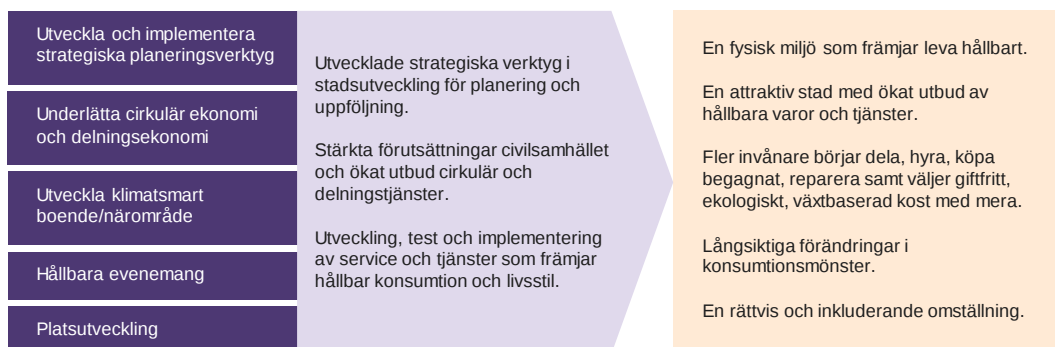
Stadsutveckling och utbud

Göteborgarnas möjligheter att göra hållbara val är till stor del förknippade med vilket utbud, förutsättningar och infrastruktur som finns i närheten av hem, kvarter och i handeln. Ett viktigt fokusområde är därför att driva på och samverka med aktörer inom stadsutvecklingen som kan påverka människors närmiljö och utveckla attraktiv hållbar service, cirkulära tjänster och utbud inom konsumtion, fritid och nöje.

Strategin har verkat för att utveckla och integrera strategiska verktyg som Konsumtionskompassen, stöttat framtagandet av ett nytt nationellt index för hållbara stadskärnor, samt på olika sätt underlättat utvecklingen av cirkulär ekonomi och delningsekonomi i Göteborg. Att utveckla stadens stödstrukturer och samverkan med civilsamhället är en viktig pusselbit. Som ett led i detta har ett nytt föreningsbidrag¹ kommit på plats under året som handläggs av socialförvaltningen Centrum och idrotts- och föreningsförvaltningen. Utöver det har en utredning kopplat till ett Göteborgsförslag om fler leksaksbibliotek i staden påbörjats och ska återrapporteras till kommunstyrelsen innan årsskiftet.

Strategisamordningen stöttar vid behov förvaltningar och bolag i arbetet och verkar för att stimulera tvärgående samverkan och hitta synergier mellan olika uppdrag. Exempel på pågående arbete är att allmännyttan utvecklar ett koncept för klimatsmart boende som underlättar för hyresgästerna att minska sin miljö och klimatpåverkan. Samtidigt är stadens många evenemang en viktig möjlighet att inspirera invånare och besökare till hållbara val. Göteborg&Co, GotEvent med flera fortsätter arbetet enligt handlingsplan för evenemang 2023-2026. Den dockar väl in i intentionerna även för strategin Leva hållbart. Platsutveckling är ytterligare ett strategiskt viktigt område för att synliggöra omställningen i stadsmiljön.

¹ [Ansök om föreningsbidrag till organisationer inom cirkulär ekonomi och delningsekonomi - Företag och organisationer - Göteborgs Stad \(goteborg.se\)](#)

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen "Stadsutveckling och utbud"

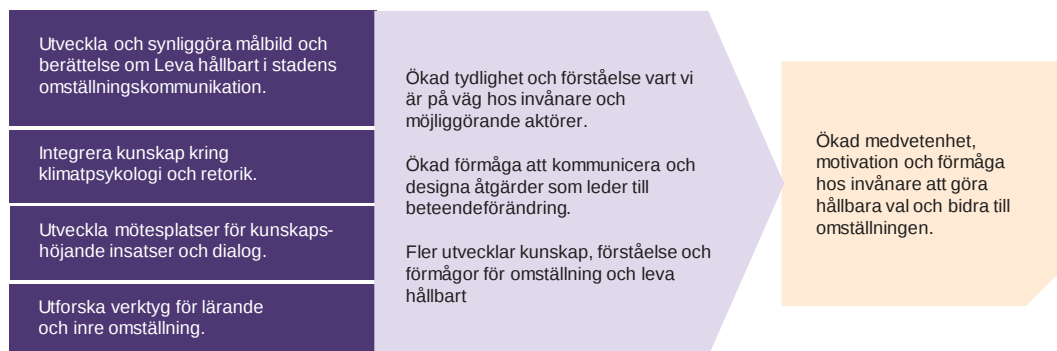
Kommunikation, lärande och beteendeförändring

Kommunikation, lärande och förståelse för beteendeförändring är viktiga delar för att få ytterligare fart på omställningen i samhället. Området kommunikation belystes inte minst i Göteborgs första medborgarråd som genomfördes våren 2024. En stark majoritet av deltagarna önskade en mer engagerande kommunikation från Göteborgs Stad sida inom miljö- och klimatområdet och menade att information är en demokratifråga och förutsättning för att invånarna ska kunna känna sig delaktiga i omställningen. Medborgarrådet önskade en kommunikation som är riktad och anpassad till invånare med olika levnadsvanor, utifrån det faktum att det finns en ojämlikhet i staden kring var invånarnas konsumtionsutsläpp är störst.

Göteborgs Stad har saknat en stadenövergripande strategi för kommunikation och kunskapsspridning till medborgarna kring miljö, klimat och hållbar konsumtion. Miljöförvaltningen har under året tagit fram en egen riktlinje för omställningskommunikation som kan lägga grunden för ett omtag i den externa kommunikationen. Strategin Leva hållbart behöver kroka arm framåt för att bland annat utveckla målbild, visualisering och berättelsen av leva hållbart.

Samtidigt pekar mycket forskning på att information och kommunikation sällan räcker som enskilt verktyg för beteendeförändring hos människor. Därför är ett viktigt utvecklingsspår inom strategin att även bidra till stadens arbete och förståelse för klimatpsykologi samt det som ofta kallas för inre omställning eller existentiellhållbarhet. Det sistnämnda handlar exempelvis om våra värderingar, tankesätt och övertygelser, men också förmågor som självmedvetenhet, empati och mod att agera². En workshopserie som tog avstamp i dessa frågor genomfördes under våren inom ramen för forskningsprojektet Mistra Sustainable Consumption. Representeranter från förvaltningar, bolag och externa aktörer deltog. Samtidigt växer flera ideella lokala hubbar/nätverk fram i Göteborg och världen över kopplat till det globala initiativet Inner Development Goals som har ett liknande syfte och där strategisamordningen medverkat.

² Se exempelvis: [Värderingar för hållbarhet: handledning för att utforska värderingsskiften för hållbar konsumtion](#)

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen "Kommunikation lärande och beteendeförändring"

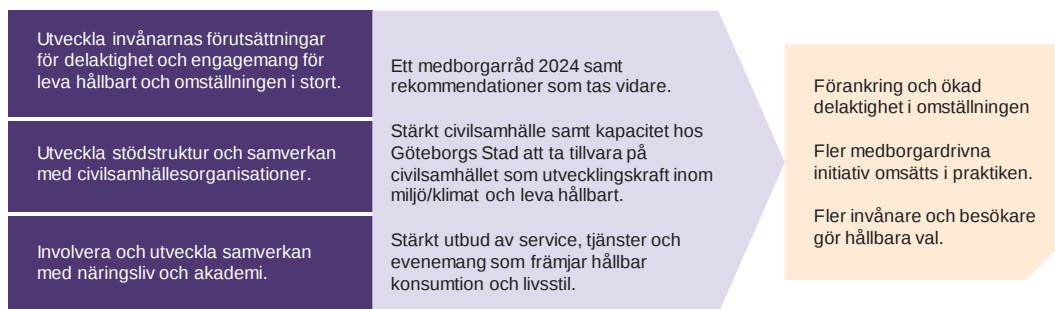
Samverkan, engagemang och delaktighet

För att klara omställningen behövs engagemang och samverkan mellan många aktörer i Göteborg. Därför är det en viktig del i strategiarbetet att öka stadens kapacitet och förmåga att involvera och samverka såväl internt som externt. Strategin bidrar till utvecklade arbetssätt och test av metoder och sammanhang för att involvera fler göteborgare och aktörer i klimat- och miljöarbetet.

Under våren genomfördes ett medborgarråd för delaktighet i miljö och klimat med cirka 30 deltagare som under tre lördagar arbetade med frågeställningen *Hur kan göteborgarna bli mer delaktiga i stadens miljö- och klimatarbete?* Samordningsansvarig för strategin Leva hållbart deltog som observatör och expert. Flera av de rekommendationer rådet kom fram till handlade om områden som berör Leva hållbart samt hur staden behöver bli bättre på att kommunicera om miljö- och klimatfrågor. Arbetet med att ta rekommendationerna vidare inom staden pågår.

Strategin har samordnat samverkan mellan staden och civilsamhällsföreningar, exempelvis runt Smarta Kartan, Skjutsgruppen samt när föreningen Annedalspojkar och flickor önskat utveckla Annedalshuset till "en urban bygdegård för omställning". Den pågående utredningen av göteborgsförslag nr 12879 om fler leksaksbibliotek visar också att det finns en del arbete kvar internt för att kunna tillmötesgå medborgardrivna initiativ systematiskt och effektivt.

Under året har ett utvecklingsarbete påbörjats tillsammans med strategin Agera föregångare för att utveckla former för systematisk samverkan mellan staden och civilsamhällets organisationer inom miljö- och klimatområdet. Syftet är att bli bättre på att ta tillvara det engagemang och innovativa kraft som finns i civilsamhället. Samtal förs även med aktörer i näringslivet.

Exempel på insatser, resultatmål och effektmål för inriktningen ”Samverkan, engagemang och delaktighet”

Plan framåt

Strategiarbetet kommer fortsatt ha fokus på att driva på och stötta stadens arbete med att minska invånarnas miljö- och klimatpåverkan. Eftersom mycket av de lösningar som behövs ligger utanför kommunens direkta rådighet, behöver stadens förvaltningar och bolag öka sin förmåga att involvera och samverka med externa aktörer. Därför är ett viktigt arbete kommande år att, tillsammans med bland annat strategin Agera föregångare, arbeta vidare med att ta fram en systematik för detta.

Under kommande år kommer strategin även kroka arm med miljöförvaltningen och de andra strategierna i kommunikationsfrågor, för att på ett mer effektivt och engagerande sätt nå ut till göteborgarna. Det finns ett behov att utveckla och synliggöra målbild och den sammanhängande berättelsen om Leva hållbart och omställningen i stort.

Organisering och kontakt

Strategiansvarig nämnd: Demokrati och medborgarservice

Samordningsansvarig: Tove Lund

Organisering och involvering: Strategin erbjuder samverkansplattformen ”Arena Leva hållbart” som riktar sig till stadens förvaltningar och bolag. Syftet med arenan är att öka kunskap och lärande samt stimulera nätverk och samverkan utifrån en bred och holistisk syn på Leva hållbart. Genom plattformen skapas överblick av pågående åtgärder inom staden och en gemensam bild av utmaningar som kan tas vidare på andra sätt.

Strategin är bred till sin karaktär och har ingen fast arbetsgrupp, utan arbetar i olika konstellationer som varierar över tid, beroende av tematiskt område och aktiviteter som initieras inom de olika åtgärdsområdena.

Involverade förvaltningar och bolag idag: Totalt har cirka 25 olika förvaltningar och bolag deltagit på Arena Leva hållbarts träffar. Utöver det har strategiarbetet i olika grad involverat demokrati och medborgarservice, miljöförvaltningen, kretslopp- och vatten, stadsbyggnadsförvaltningen, stadsmiljöförvaltningen, idrotts- och föreningsförvaltningen, de fyra socialförvaltningarna, kulturförvaltningen, Göteborg & Co, AB Framtiden, Bostadsbolaget, Familjebostäder, Poseidon, Göteborgslokaler och Higab med flera.

Tove Lund, samordningsansvarig

Läs mer

- Om strategi [Leva hållbart på Goteborg.se](#)
- [Kunskapsöversikt Leva hållbart 2024](#)
- [Sammanfattande effektlogik för strategi Leva hållbart](#)